

Sprawdziliśmy jak funkcjonuje prawo dostępu do informacji publicznej w praktyce. Po wysłaniu jednolitego wniosku o udostępnienie tych samych informacji do 20 miast w Polsce tylko osiem z nich udzieliło pełnej odpowiedzi i udostępniło wszystkie informacje w zakresie zgodnym z treścią wniosku. W większości przypadków otrzymaliśmy tylko część informacji. Siedlce jako jedyne z badanych miast odmówiło dostępu do informacji publicznej.

• Opis przypadku

W dniu 17 sierpnia 2012 r. przesłaliśmy **20 wniosków o udostępnienie informacji publicznej** do prezydentów miast na prawach powiatu (wykaz w tabeli 1). Wniosek (na podstawie art. 2 ust. 1 oraz art. 10 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej) dotyczył następujących informacji:

1. Informacji na temat wszystkich zakładów budżetowych, jednostek budżetowych i spółek miejskich z całościowym lub częściowym udziałem miasta (w tym udziałem bezpośrednim, jak i udziałem pośrednim tj. przez udziały spółek miejskich w innych spółkach) w latach 2009-2011.
2. Dla każdego z wyżej wymienionych podmiotów wnioskowaliśmy o informacje o: nazwie podmiotu, identyfikatorze REGON, wartości majątku podmiotu w danym roku (wartość brutto środków trwałych), przeciętnej liczbie zatrudnionych w danym roku.
3. W przypadku spółek prawa handlowego z całościowym lub częściowym udziałem miasta wnioskowaliśmy również o informacje o stopniu udziału miasta w kapitale spółki w danym roku oraz o informację o stopniu udziału spółek miejskich w innych spółkach (tzw. spółki „córki”).

Do tej pory otrzymaliśmy odpowiedzi z 19 miast. Pomimo przesłania wniosków o **identycznej treści** otrzymane przez nas **odpowiedzi, a tym samym interpretacje przepisów prawa przez poszczególne urzędy znacząco się różniły.**

• Ocena eksperta FOR

Wnioski o udostępnienie informacji publicznej zostały przesłane do 10 miast wojewódzkich i 10 innych miast na prawach powiatu. Poniższa tabela pokazuje w jaki sposób poszczególne miasta potraktowały przesłany wniosek:

Pełna odpowiedź	Niepełna odpowiedź	Odmowa udostępnienia
Gdańsk, Kalisz, Koszalin, Legnica, Łomża, Łódź, Nowy Sącz, Słupsk	Bydgoszcz, Chorzów, Katowice, Kraków, Lublin, Piotrków Trybunalski, Poznań, Szczecin, Włocławek, Wrocław	Siedlce

Tabela 1, Lista miast, do których skierowaliśmy wnioski; wniosek trafił również do UM w Warszawie – ze względu na obszerny zakres danych są one nadal analizowane i Warszawa została pominięta w tej analizie

„Pełna odpowiedź” oznacza uzyskanie 100 proc. informacji, o które wnioskowaliśmy. W ten sposób odpowiedziało osiem miast. „Niepełna odpowiedź” oznacza, że miasto przekazało tylko część danych.

W tym drugim przypadku **zakres przekazanych informacji był różny**. Od ograniczenia się do przesłania tylko wykazu spółek miejskich (np. bez danych o majątku) po przesłanie informacji dotyczących wyłącznie udziałów miasta w tychże spółkach bądź informacji **tylko o części** jednostek i zakładów budżetowych, często bez danych dotyczących majątku i/lub zatrudnienia albo **bez danych jednostkowych**. Miasta te tłumaczyły się brakiem posiadania takich danych lub umieszczeniem takich danych na stronach Biuletynu Informacji Publicznej (BIP).

Po weryfikacji BIP'ów okazuje się jednak, że nie wszystkie informacje są tam dostępne. Co prawda dane o majątku pojawiają się często w „informacjach o stanie mienia” (tworzonych na podstawie ustawy o finansach publicznych), ale część miast nie podaje tam danych jednostkowych dotyczących części lub wszystkich jednostek czy zakładów budżetowych; często nie ma tam też informacji o majątku spółek miejskich. Na BIP'ach większości urzędów miast nie można też generalnie znaleźć informacji o zatrudnieniu, o które wnioskowaliśmy.

Niektóre z miast tłumaczyły się brakiem posiadanych danych albo odsyłały bezpośrednio do samorządowych jednostek organizacyjnych i spółek miejskich (co oznacza konieczność napisania od kilkudziesięciu do kilkuset wniosków). Zgodnie z ustawą o dostępie do informacji publicznej do udostępnienia informacji publicznej obowiązane są podmioty będące w posiadaniu takich informacji (Art. 4 ust. 3). **Czy oznacza to, że niektóre urzędy miast nie posiadają tak podstawowych i ważnych z perspektywy funkcjonowania miasta i sektora finansów publicznych danych jak majątek i zatrudnienie w podległych im podmiotach?** Ponadto jeśli w informacjach o stanie mienia miasta pokazują np. sumę wartości majątku to **na jakiej podstawie suma taka powstaje jeśli urząd miasta twierdzi, że nie posiada danych jednostkowych?** Z matematyki w szkole podstawowej wiemy przecież, że aby uzyskać sumę należy określone wartości dodać. Skąd urzędy biorą te wartości jednostkowe pozostaje w tej sytuacji zagadką.

Urząd twierdzi, że nie posiada całości lub części danych o zatrudnieniu	Bydgoszcz, Chorzów, Katowice, Kraków, Lublin, Włocławek, Wrocław (tylko dane części podmiotów)
Urząd twierdzi, że nie posiada całości lub części danych o majątku	Bydgoszcz, Katowice, Kraków, Lublin, Szczecin (b.d. dla spółek), Wrocław (tylko dane części podmiotów)

Tabela 2, Jakich danych nie posiadają urzędy miast (na podstawie odpowiedzi miast)

Część urzędów uznała, że informacje o które wnioskowaliśmy mają charakter **informacji przetworzonej** i wymagają uzasadnienia szczególnie istotnego interesu publicznego (Art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej; treść uzasadnienia w załączniku do niniejszego tekstu). Z czterech miast, które zażądały stosownego uzasadnienia, trzy z nich **uznały ważny interes publiczny** i przekazały pełen zestaw informacji. Jedynie **Prezydent Miasta Siedlce nie uznał ważnego interesu publicznego** (uznanego w innych miastach) i **odmówił udostępnienia informacji publicznej**. Nie mogąc zgodzić się z uzasadnieniem Prezydenta Miasta skierowaliśmy 9 października odwołanie od decyzji do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Siedlcach.

Informacja przetworzona wg urzędu	Łomża, Nowy Sącz, Siedlce, Słupsk
Informacja nieprzetworzona wg urzędu	pozostałe miasta

Tabela 3, Informacja przetworzona wg interpretacji urzędów

Doświadczenia z wysyłki 20 wniosków o udostępnienie informacji publicznej pokazały jak część urzędów miast utrudnia dostęp do ważnych informacji. Ponadto pokazuje to jak w praktyce (nie) funkcjonuje dostęp do tak podstawowych informacji publicznych jakimi są informacje o majątku czy zatrudnieniu w podmiotach i spółkach samorządowych. Tym samym uzyskanie nawet najprostszycych danych to nadal tor z przeszkodami stawianymi przez samorządowych urzędników.

Załączniki do pobrania ze strony wraz z FOR Ostrzeża:

- Wniosek o udostępnienie informacji publicznej z 17 sierpnia 2012 r. (wzór)
- Uzasadnienie szczególnie istotnego interesu publicznego przesłane do części miast (tabela 3)

Kontakt do eksperta

Marek Tatała

e-mail: marek.tatala@for.org.pl

tel.: +48 725 212 552

Forum Obywatelskiego Rozwoju

Al. J. Ch. Szucha 2/4 lok. 20, 00-582 Warszawa

tel. +48 22 628 85 11, fax +48 22 213 37 85

e-mail: info@for.org.pl

www.for.org.pl